

Q. D. B. V.

RES DANICAS,

PRAESIDE

CONRADO SAMVELE

SCHVRZFLEISCH,

edifferet

IO. THEODORVS a RVMMEL,

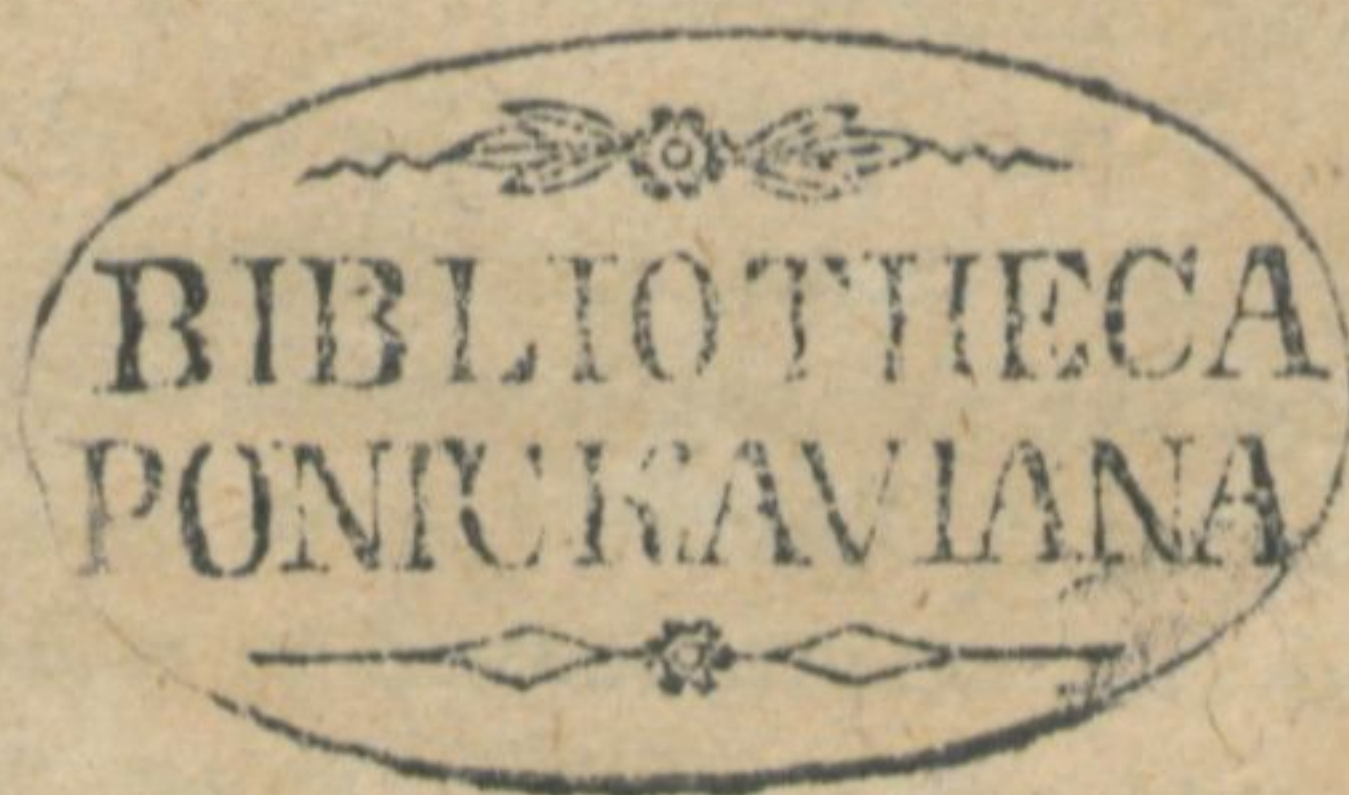
Eqves Curlandus.

CVM PRIVILEGIO SEREN. EL. SAXON.

Disputatio XIV.

LIPSIÆ, Apud NICOLAVM SCIPIONEM.

clō lōc XCIIX.

RESIDUALS

CONRAD DO SAMUEL

SCHWARZLIEGEN

editions

IO. THEODORVS B. RYNNEL

Two's Children

CAV. TIVIBO SEREN. M. M. M. M.

1714

1714

1714

I.

DANIA, *a* quam tradere antiquitatis causa volo, et pietatis debeo, reges olim ex Cimbris, *b* famam ex bello maximam habuit, et virtutis experimento Romanis Germanisque, his etiam beneficio cognita, Saxonibus insuper necessitudine ac foederum societate coniuncta fuit.

a Cum Daniae res scribere in animo habeo, nomen studebo prius eruere, quod Ioannes Ianus Svaningus ad ultima retro tempora porrigit, ac refert ad A. M. 2910. Convenitque huic cum Saxone Sialandico, et qui hunc sequitur, Ioanne Isacio Pontano, in quantum uterque historiam regum Danicorum a DANO primo huius nominis aspiciatur: cumque eo Ericus Daniae Rex in historica narratione de origine gentis Danorum, et Erp. Lindenbruch. hist. Dan. Reg. Ego certum habeo, seculo VI. a. N. C. commemorari, atque eo allego Gregorium Turonensem Hist. lib. 3. cap. 3. et Venantium Fortunatum lib. 7. qui affirmant, Danos Galliam vastavisse. His subscribit Dudo Neustrius lib. 1. ac tradit cum Duce Hastings ferociter appulsos esse, quos suos tractus Francia protense exporrigit. Praeter hos Danorum meminere ex Sec. IX. A. Fr. ad A. 808. 812. Scriptor vitae Caroli M. p. 276. seqq. Auctor fragmenti hist. Franc. p. 514. Sec. X. VVitebindus Monachus lib. 1. A. Sax. S. XI. Adamus Bremensis H. E. lib. 1. cap. 33. et de situ Daniae p. 138. cuius descriptio omissa est in recensione Andreae Severini Velleii. S. XII. Sigebertus Gemblacensis ad A. 517. Sed hic etiam Daciam extulit ad 482. et ante eum S. X. Dudo, atque eadem imitatione Lamb. Schafnaburg. ad A. 1265. Daciam, inquam, non Ripensem, aut mediterraneam illam, de qua vid. Ptolemaeus Geograph. lib. 3. cap. 8. Iornand. de reg. success. p. 39. sed Daciam, quatenus Cimbricam Chersonesum et Scandinaviam, ac intermedias insulas ambitu suo comprehendit, potestque dici Dacia Normannorum, quam

usu aevi sequioris eadem scriptura indicavit Galfridus Monumetensis lib. 9. cap. 11. Nec tamen nescio, plurimum ea denotari saltem Cimbricam Chersonesum, quod ex Felice Fabri et Aenea Sylvio praeclare demonstrat Ioannes Meursius ad Aelnothum not. in prooem. Seculo XIII. Saxo Sialandicus, et Abb. Stad. ad A. 768. 804. seq. Detmarus Merseburgensis Imp. Henrici II. aequalis, nunc Danos, nunc Danaos appellat Chr. lib. 2. p. 24. 25. Si Danaos, quod orti nuncupatiqve sint a Danais, populo Graecorum, nos minime applausores habet: quicquid alias videatur Dudoni, qui saepe mythicon aliquid venditat. Et scriptori vitae Caroli M. Daniscus pro Dano dicitur, p. 276. Sed ut maxime Dani notio serius coeperit, tamen Codani multo prius in usu atqve sermone fuit, veluti documento est sinus Codanus apud Pomponium Melam. lib. 3. cap. 6. Plinium lib. 4. cap. 13. Est enim ibidem Codanus, qui nunc Danicus, sive Balticus, Io. Is. Pontanus rer. Dan. lib. 1. a principio: origines vocabuli explicat Philippus Cluverius in Germania antiqua lib. 1. cap. 26. p. 184. et lib. 3. cap. 37. p. 650. Inprimis autem familiare fuit antiquitus Normannorum nomen: hac notione apud scriptorem anonymum vitae Car. M. Nortmannia pro Dania usurpatur, p. 276. Quod dum apud se reputabat Adamus Brem. lib. 1. H. E. cap. 13. haud tacere voluit, istam loquendi rationem a Francorum scriptoribus traditam fuisse. Nec tantum illa Dani, sed et omnes, qui ultra Daniam colunt, populi continentur. Eginhartus in vit. Carol. M. cap. 12. et ex eo M. Adamus lib. 2. cap. 9. et in descript. Dan. p. 144. collat. lib. 1. cap. 13. Quamquam interdum soli Dani hoc nomine exprimantur apud Adamum lib. 1. ca. 40. Abb. Stadens, col. 73. Io. Aventinum Annal. Boi. lib. 4. p. 280. idqve stylo Carolingici aevi: V. Fragment. Hist. Fr. p. 514. nec secius aliquando speciatim eo denotantur Norvvegi ap. Bremens. lib. 2. cap. 43. Ab. Stadens. ad A. 984. et 1029. Atqui negat de Sveonibus Phil. Cluverius lib. 3. Germ. ant. c. 41. hoc vocabulo separatim appellatos: sed nihilominus appellavit ita Eginhartus in vit. Car. M. cap. 12. quem perperam castigat et corrigit Cluverius: in quam rem conf. Ad. Bremens. H. E. lib. 1. cap. 13. et lib. 2. cap. 9. Quinimo maiori ambitu sumit Luitprandus, et Russos quoque illo vocabulo comprehendit. V. lib. 1. cap. 3. lib. 5. cap. 6. conf. Reineccius ad Poetam Saxonicum anonymum lib. 2. p. 21. Neque hic unquam Normannia exter-

norum est confundenda cum Normannia Aboriginum; illam signat Siegebertus ad Anno 888. et collocat adeo Normanniae externae, quatenus provinciae vere primum atque iure appellatae, epocham. Conf. idem ad Anno 1264. quo Philippus Galliae rex eam eripuit Anglis, ignavo interim ac luxu deliciisque soluto Ioanne Angliae rege, ut colligitur ex Westmonasteriense ad Anno 1204. edit. Francofurt. Praeterea eo videatur Io. Is. Pontanus Hist. Dan. lib. 2. p. 58. et lib. 4. p. 117. Nil addo de nomine Danigenarum, quod occurrit in A. Fr. Pith. ad A. 850. Danemarchia non legitur in ullo monumento Carolingico, aut Saxonico Latino veteri eiusdem temporis, licet verbis Latine paria facientibus exprimatur. Sic Ado ad Anno 804. de Godefrido Danorum rege affirmat sequentia. Ibi per aliquot dies moratus, LIMITEM REGNI sui, qui Saxoniam respicit, vallo munire constituit. De Hemmingo Godofredi patrueli memorat Adamus Bremensis H. E. lib. 1. cap. 13. fluvium Egdoram regni terminum accepisse. Conf. lib. 2. cap. 8. et lib. 2. cap. 39. Marchiam trans Egdoram nominat, quasi limitem versus Danos: disertius A. F. Pithoeani Marcam signant, ad Ann. 825. ex quo sequiori tempore factum est, ut Marchia Danorum in Danemarchiae compositionem desineret. Vid. annot. sub lit. c. infra.

(b) De his plurima prodiderunt scriptores Romani, data occasione belli cum populo Romano gesti, quod literis mandaverunt. Florus in ep. lib. 3. cap. et in hunc Io. Camers, auctor epitomes Livianae lib. 65. 67. 68. Sallust. in bell. Catilinar. num. 59. et in eum B. Rhenanus, ac Io. Is. Pontanus: item commentatores in bellum Iugurthinum ad verba: per idem tempus adversus Gallos. His addantur Val. Maximus lib. 4. cap. 7. Strabo rer. Geograph. lib. 7. Plinius H. N. lib. 17. cap. 1. et magno numero alii, inter quos sunt Velleius Paterculus, Sextus Iulius Frontinus, Appianus, Eutropius, Paulus Orosius, Eusebius, ex recentioribus Io. Aventinus lib. 1. annal. Boi. Andreas Angelus Chr. Holsat. lib. 1. cap. 1. Io. Stumphius de Hely. lib. 4. cap. 11. Ioannes Isacius Pontanus rer. Dan. Hist. lib. 1. Antonius Heimreich. Chron. Nordfres. p. 22. 23. De cetero quantum ad Daniae scriptores, unus instar omnium esse potest Albertus Crantzius non Danus, rerum septentrionalium insignis scriptor, cuius extat Dania, postque eum David Chytracus, qui et multa diligentia sequitur historiam Crantzianam, et praeclare recenset res Septen-

trionales Saxonicasque, cui quantum debeat Thuanus, ex plurimis apparet, in quibus saltem dictionis mutata forma est, servatis aliocum rebus, et in iustae historiae contextum receptis: tum vero longo ante hos temporis intervallo Saxo Sialandicus, qui vixit omnes sui aevi, et pulchriori, quam quisquam alius ex media aetate, stylo complexus est historiam suae gentis: tantummodo obiicitur, quod iusto plus amplexus fuerit Eddae et Scaldae monumenta, quippe quibus non tam historia, quam poesis Islandica continetur. Sed excusat illum Petrus Ioannes Resenius, ICTus Hafniensis, et patriae antiquitatis gnaviter peritus, in praefatione de editione Eddae. Nec immerito scripsit Io. Is. Pontanus, Saxonis Grammatici, cum ob barbariem seculi, quo vixit, admirabilem esse eruditionem, tum recondita ubivis observata documentaque, si vel maxime etiam commemoret quaedam famam et fidem excedentia, lib. 1. p. 12. Et hic non omittendus est Ioannes Lyschander solers pariter ac doctus antiquitatum Danicarum indagator, apud Marc. Zvv. Boxhorn. Orig. Gall. p. 97. supplet tamen saepe hunc, corrigit alios Andreas Huitfeldius, ex quo et Saxone Grammatico omnem prope historiam suam composuit Io. Is. Pontanus, quod sicut lectio eius accuratior facile prodit, ita non diffitetur Ioannes Ianus Svaningius, qui eum vocat Huitfeldium Latinum. Sed in his quoque est Ioannes Meursius laudandus, qui multa cum cura atque diligentia res Danicas tradidit. Erpoldus Lindenbruch historiam regum Daniae ab anonymo scriptam perduxit ad Christianum IV. praeterea edidit scriptores rerum septentrionalium, unde magnus ille Grotius profecit multum, et praeter monumenta alia Danice scripta adhibuit consiciendis prolegomenis Gothicis, non vani laboris indicio, quod Gothico regi probarentur. Fuerunt etiam inter ipsos Daniae reges, qui et scirent exquisitissime Danorum res, et literis mandarent. Illuc pertinet ipsa Adami Bremensis, qui quod ad septentrionem spectabat, suo seculo omnium optime tenuit, confessio lib. 1. cap. 40. dum affirmat sequentia. Audivi ex ore veracissimi regis Danorum Sveni, cum nobis stipulantibus atavos suos numeraret, etc. conf. eius historiae prooemium. Huc sua laude venit Ericus Vratislai VII. Ducis Pomeraniae filius, idemque Anno 1396. electus Daniae rex, qui contexuit historicam narrationem de origine Danorum, et Regibus eiusdem gentis, et desit in A. C. 1288. Absurdus est VVolf-
gan-

gangus Lazius, qui Cimbroſ ex Cimmericis, quatenus his Francorum gentem denotat, deſcendiſſe, nullo gravi auctore probat, allegans Pſeudo-Beroſum, et fabulas pro vero: de gentium migrationibus lib. 3. de Cimmericis. Non quod negemus, Francos eſſe Germanos, quod alibi evicimus, et inter alios aſtruxit R. Reineccius in Orig. Franc. ſed quia hi diverſi populi ſunt, et fuerunt olim, ac ſi maxime unam originem ultimam habuerunt, non tamen illi ab his prodierunt, ſed veluti diſtinctae propagines in diſtinctas gentes populosque abierunt. Vt hic non afferam diverſos imperiorum utrinque fines, diſſimilia ingenia ac mores, diſcreta domicilia atque diſiunctas ſedes, demum tot diſtinctas, et multum ab ſe recedentes migrationes. Illud vero non praeter rem obſervant multi, et ſatagunt colligere ex Ptolemaeo, SAXONES Cimbroſum eſſe ſobolem. V. Petrus Albinus in Chr. Miſn. de adventu Saxo- num p. 393. Conf. Erpold. Lindenbroch in Chron. Car. M. col. 56. 57. Neque hic officit libertati et honoribus Danorum, Teutonicos, ut Cimbrerant, habere genitores, perinde ut idem non officit dignitati Gothorum. Multo minus vero id derogat, quod praeſcis temporibus ambitu Germaniae magnae continerentur. Idoneum ſane hic teſtimonium eſt, quod adducere poſſumus ex I. et II. ſeculo ſcriptores auctoritatis multae, ac praeclaros fide, qui Cimbroſum inter Germanos meminerunt. Inter alios Ptolemaeus et Pomponius Mela: Strabo etiam conceptis verbis Ἐθνη Γερμανικὰ appellavit, lib. 7. p. 331. Ed. Baſil. Idem et approbat Poſidonii coniecturam, qua, Graecis Cimmericos dictos fuiſſe, verosimiliter arbitratur, repetito indicio Lazianae vanitatis, quaſi Cimmerici eſſent deducendi a Francis, quorum ne nomen quidem Strabonis aevo cognitum erat, ut ſuppudere quosdam ineptae opinionis debeat, qui contendunt, ante III. ſec. quicquam eſſe traditum de Francis, credituri aliud, ſi apud ſe expendant originum atque migrationis gentium argumenta. Aſſentiuntur Velleius Paterculus, Tacitus, Juſtinus, et complures, qui Cimbroſum nomen perpetuae memoriae commendarunt. Nec eſt magni momenti, quod Salluſtius in bell. Iugurth. Hieronymus in ep. ad Geront. Paulus Oroſius hiſt. lib. 5. cap. 16. Cimbroſ numerat inter Gallos. Nam quae non inſcita Caſtilionei obſervatio eſt, Gallorum voce laxius utuntur, quam proprie ac diſtincte uti ea convenit. Spectatque huc interpretatio commentatoris in Juvenal. Satyr. ult. vers. Bar-
dia-

diacus iudex datur haec punire volenti. Ubi Bardos extulit Gallos, et ibidem alii Bardiacum reddunt Gallicum, Elib. Lubinus ibidem: Atque Bardi etiam fuerunt apud Germanos, quod indicio est, veterem commentatorem Gallorum nomine hac quoque Germanos complexum fuisse. Itaque distribute et explanate locutus est Eutropius, qui lib. 5. brev. nuncupat Germanorum Gallorumque gentes, Germanis Cimbro et Teutones, Gallis Tigurinos et Ambronos ascribens. Verum enim vero non protinus ex eo sequitur, Cimbro imperio Germanico subiectos fuisse, ut nuper ostendimus peculiari dissertatione de rebus Sveogothicis. Quamquam et de Danis, cum verustissima secula respicio, illis alia suppetant argumenta, qui tradunt, Daniam imperio Teutonico aliquando obnoxiam fuisse.

2. Ceterum Carolino aevo, unde certa et continuata Regum Danicorum series initium habet, ad belli gloriam pariter et augendum regnum contendit Godefridus, rex insita animi magnitudine, multisque aditis periculis clarus, et quia prudentia erat, infringendae Francorum potentiae adeo cupidus, ut circumspiceret occasionem pugnandi cum Carolo, atque ostenderet, tantum sibi esse animi ad provocandum, quantum spei ad vincendum imperatorem tantum, qui tot Europae gentes nationesque hactenus vicisset. Cumque his initiis ea causa ageretur, Saxones Wilzosque pro libertate hortabatur, et adducto in non vanam dominatus suspicionem Carolo, rebus adhuc integris, invitabat ad foedus, haud expectandum ratus, usque dum ex desperatione capiendum consilium sit, quod et privatim sequi poenitentia, et publice fervile obsequium possit. Haec talia suadentem, et resistere paratum Francis, et oppugnare avidum sustulit patricidae manus, regem, si fortitudo atque constantia reputantur, maximum, et si vixisset, praecipue momentum ad repellendos Francos, qui iam ubique formidabiles esse coeperant, allaturum, certe saltem effecturum, ut

ut vires eorum pluribus locis distractae, ad irruptionem minus validae essent: sed postquam regis occisi allatus rumor est, non mediocriter res Danorum labefactatae sunt, neque perinde eos periculum affecit aut clades, quam dolor ex indigna ista nece ortus, siquidem tunc eo rege privati erant, cuius famae et multum tribuebant Franci, et ex quo Dani inprimis magnam felicitatis suae partem viresque regni pendere existimabant. *d.*

c. Saxoni Gotricus quasi Dei plenus, est, non raro talium nominum a Deo rebusque divinis impositorum apud Cimbro Gothosque exemplo: quamvis in monumentis Carolingicis illo ipso aevo, quo vixit, haud aliter, quam Godefridi ac Godefredi, sive Gotofredi nomine effertur. *A. Fr. ad A. 782. A. 808. A. 825. Scriptor vit. Car. M. p. 266. Nec secius Adelmus ad A. 808. Eginhardus cap. 14. Ado Viennensis ad A. 806. ac Regino ad A. 782. huius enim anni rationibus annalium Fr. Pithoeanorum respondent. Adamus Bremensis Gotafriid extulit. lib. 1. H. E. cap. 13. Abbas Vrspergensis Gotefridi scripturam servat ad A. 808. Abb. Stad. ad A. 804. Godefrid retinet, uterque Carolovingici aevi stylum secutus. Tametsi autem ab antiquissimis temporibus reges egregios, et sua virtute validos Dania habuit, tamen dolendum est, rudibus istis seculis defuisse, qui scriberent, optandumque, extitisse Cimbro, qui aetate Livii de Cimbris non poesis, sed iustam historiam scripsissent, quod non temere in mentem veniat suspicari, Romanos plurima praeteriisse, aut detraxisse veterum Cimbrorum laudi. Ex Floro sane colligas, maxime Martios reges habuisse, argumento Belei Cimbrorum regis, ita enim cum Iodoco VVillichio legimus, quamvis Boeorix legatur apud Ioannem Minellium, qui ut steterit in acie fortiter, et pugnaverit ad extremum usque spiritum adversus Romanos constanter, et demum ceciderit non inultus, graviter affirmat idem lib. 3. c. 3. ep. H. R. et nos trademus singulari dissertatione de Theobobocho, quamquam et hic ab aliis aliter scribitur, ut observat Andreas Schottus in Orosii lib. 5. c. 16. annot. p. 401. Pontanus lib. 1. rer. Dan. p. 5. Apud scriptores Francos primo omnium sub nomine Danorum regis obvius mihi fuit Chochilaichus, qui apud scriptores Danicos est Gotilacus, Theoderico, cum viveret, regi Francorum infestus,*

festus, et re navali potens: Gregorius Turonensis Hist. lib. 3. c. 3. Neque hoc extincto, mutarunt Dani animum, et dum domestica fastidiebant, externarum rerum desiderio aegre quieverunt, atque ingenio otii impatiente effecerunt, ut Gallorum Belgarumque respublica veluti in salo aliquo fluctuaret. Nam aliquanto post Gotilaci obitum effusi iterum, Francorum agros vastaverunt, et praeliis utrinque consertis, inusitato impetu, collectisque interdum ex fuga viribus, pugnaverunt, ut gravi carmine enarravit Venantius Fortunatus. Ex eo formula remansit, quam monstrat Cippus Vinburnensis; PER MANVS DANO-
RVM PAGANORVM OCCVBVIT. Non enim satis erat, infestasse tot ditiones, et lacecessisse Franco-Merovingorum, quos Venantius respicit, reges, Guntranum, Sigebertum, Hulfericum, nisi Anglos pariter atque Scotos aggredierentur, illorumque regem Etheleredum caederent, ut signat inscriptio Vinburnensis, hos etiam classe peterent, quod habent annales Pitheoani ad A. 812. Propterea annales Fuldenses minime fallunt, quum tradunt, gentem Danorum esse fortissimam, et ne quid ego in laudem antiquae gentis comminisci videar, hoc titulo elogioque ornant, quod nunquam antea in aliqua munitione aut capta, aut superata audiatur: Saxo eo progreditur, ut indolem animorumque egregiam vim ab ingenita Danico sanguini virtute, derivet, lib. 6. hist. Dan. et passim eorum fortitudinem extollat, praesertim in bellis contra Slavos. Abbas Stadenfis ad A. 988. Danos impense laudat propter victoriam a Saxonibus deportatam, pulchre etiam ex Sigeberto Gemblacense Iacobus Meyerus, in annalibus Flandricis ordinat seriem urbium vicorumque, a Danis in Belgica direptorum, ab A. 820. 851. 861. 863. usque ad A. 882. ubi Sigebertus affirmat, Franciam, Lotharingiam, Flandriam populatos, totam fere Bataviam in cineres ac favillas rede-
gisse. Conf. Ferreolus Locrius chron. Belg. ad A. 880. Cur tantos animos sum-
pserint Dani, explicat Crantzius in Vandalia lib. 2. c. 25. et in Norvagia lib. 1. cap. 39. Ad haec reddit rationem doctissimus, idemque rerum septentrionis peritissimus, Arngrimus Ionas peculiari epistola ad Olaum Wormium, virum perinde exquisitae eruditionis ac multae lectionis, qui approbat, reges Danorum SKIOLDVNGOS appellatos esse, quod clypeo atque armis ante ceteros valerent, indicio originis vocabuli Skioldur, quippe non aliam, quam clypei notionem prae se ferentis. Et
quan-

quoniam affertur numus cusus in hanc formam : **EIECTIS
NORMANNIS. ET RECEPTA ANDEGAVIA** : Ioannes
Palacius Aq. inter lilia p.197. ed. Venet. tamen 1. non recte refertur ad
aetatem Caroli Calvi ; non enim respondet nota annorum DCCCLXXIV.
numo incisa : siquidem altero post anno, id est, DCCCLXXV. Carolus
Calvus Imperator factus est : A. Fr. ad h. A. 2. Andegaviae vocabulum
non est ex usu curiae Carolinae. 3. et quoniam alioquin constat sibi
historia, et respondent acta, tamen ratio temporis non respondet : nam
anno 874. quem nota incisa indicat, recepta est urbs Andegavensis. Si-
gebertus ad A. 875. Aimoinus de gest. Francor. lib. 5. cap. 31. Crantz. in
Norvveg. lib. 2. cap. 7. Neque insolens est Palatio, numos adducere,
contra historiae numariae leges, quod de multis aliis eius evidentissime
singulari libro consiciemus. Illud vero saltem hic addimus de vocabu-
lo Danemarchiae, quoniam tali compositione in nullo monumento Ca-
rolovingico reperiat, nec in Saxonico eiusdem, aut proximi temporis,
extare tamen apud Reginonem, seculi X. scriptorem, qui ad A. 884.
DENEMARCAM signat, edit. Francof. et Argentorat. Sed et oc-
currit Dania Cismarina, per quam Iutia intelligitur, Abb. Stadens. ad
A. 948. estque ipsa Chersonesus Cimbrica, Crantzius Sax. lib. 1. c. 1. De-
mum Nordmanni plurimum differunt ac distant a Nortliudis, sive
Nortleudis, quos utroque modo enunciat scriptor anonymus vit. Car. M.
p. 244. et 259. Hi enim Nordalbingi alias audiunt, Io. Is. Pontanus lib.
4. rer. Dan. p. 92. conf. Alb. Crantz. d. loco : nomine sine dubio ad situm
magis Septentrionalem denotandum Saxonibus, qui trans Albim colunt,
imposito ; alienus enim hic est ille usus, quo homines, sive Leude iuxta
veteris Tiotismi formam, in historia, praesertim Alemannica, pro fide-
libus sumuntur. V. Goldast. tom. 1. part. 1. rer. Alem. p. 132. siquidem Trans-
albingi adeo non servaverunt Carolo fidem, ut quoque propter hanc vio-
latam in Franciam transportati fuerint : A. Pitboeani ad annum 804.
collat. cum A. 798. De sede metropolitana Nordalbingorum Hamma-
burg, quae Ansgario attributa est, extat diploma Gregorii IV. Pontifi-
cis, cuius subscriptio certe falsa est, et minime cum scriptura curiae
Pontificum istius aevi consentiens, prout allegatur a Io. Is. Pontano hist. rer.
Dan. lib. 4. p. 98. Itaque hanc ob causam omissa consulto et iusta ex causa
est a Ioach. Io. Madero in sylloge diplomatum Ad. Bremensi additorum, p.

187. qui multo circumspectius atque ex recensione Erpoldi Lindenbruchii, exhibuit diploma Gregorianum. Atat illa Transalbinorum civitas, sive Nordalbingorum metropolis, alio nomine, et priusquam ornaretur dignitate sedis metropolitanae, dicta est Hochbuchi, sive Hochburi, A. Fr. Pith. ad A. 810. Abb. Stadens. ad A. eund. et A. 833. Adelm. ad A. 810. collat. diplomate foundationis Ludovici pii A. 834. promulgato. Errant vero, ut in transcurso dicam, qui Hammaburg a Iove Hammone dictum putant: Ham enim apud Saxones et Frefos sylvae aut saltus, non idoli, significationem habet, indicio Holsatiae quondam maxime sylvestris, ut per fabulam quidem, sed huic negotio convenienter et recte enarrat Abb. Stadensis, ad A. 917. ex quo nomen Holsingorum ortum est, ap. Pith. Annal. ad A. 852. de loco Holdenstein vid. Vrspergens ad A. 804. quod scriptor vit. Carol. M. expressit Ondulstetin, p. 266. neque melius existimat Alb. Crantzius, qui ab Hama pugile perperam deducit, l. 1. Sax. c. 11. conf. H. Meib. ad Chron. Marcan. Levoldi a Northof. p. 44.

d. Summa huius commemorationis est in A. Fr. Pith. ad A. 809. et 810. scriptor vit. Car. M. p. 276. abb. Stadens. ad A. 804. et 810. Saxon. hist. Dan. l. 8. in primis Pontanum hist. eiusd. l. 4.

III. Post Godefridum regno praefuit Hemmingus, e Princeps moderatus et perspectae probitatis, qui vitam quidem infra belli gloriam, at certe sinceram innoxiamque egit, et pacem usque eo in quaestu habuit, ut quavis honesta conditione faceret, et curam atque studium impenderet, uti facta constantissime servaretur, et si qua finium regundorum controversia erat, iudicio arbitrario rectissime finiretur. His prospero felicique eventu actis, decessit Hemmingus, hoc vehementiori omnium doloris sensu, quod idem eius vitae finis, qui belli civilis initium esset, excitatis in mutua odia animis, ut iam in visceribus regni haereret malum, nec prius desineret, quam exitio auctorum, qui sive temeritatis suae, sive discordiae poenas dabant, et quum pacem concordiamque inter se colere potuissent, praelio congressi, mutua pernicie se conficiebant, victuri ad gloriae aeternitatem proceres, si benigne se atque comiter habuissent

in-

invicem, et quæ decet fide, sua ac regni negotia tractavissent: nunc quum multo secius ac præter officium facerent, resque omnium in magno discrimine versarentur, tandem exemplo patuit, vicisse causam Anulonis, *f* forsan ut hoc indicio constaret, non aliam esse regni Daniae rationem, quam ut ab uno administraretur. Itaque Haraldus et Ragenfridus, *g* qui Anulonis partibus studuerant, meliore belli fortuna votorum compotes effecti, regnum periculo factionibusque ereptum, consensu atque gratulatione omnium susceperunt: neque in perturbatores, qui vita incolumi e praelio excesserant, gravius consultum, et prudentiæ datum est, quod severior cognitio omittetur: ad eò victoribus satis erat, post dissipatas hostium vires, restitutamque tranquillitatem publicam, accepisse regnum insigne, et principem in republica locum. Verum tegebatur speciose ultio, quum adversa pars occulte animum intenderet ad ulciscendum, et ad Godefredi filios *b* conversa, quid iniuste amisissent, exaggeraret, atque hunc in modum concitandæ seditioni omnem operam consiliumque afferret. Illud vero ad Haraldum culpam pertinebat, quod Ragenfridum vehementer exagitasset, ac cupiditati suæ indulgens, omnem huius dignitatem atque opes subvertere allaborasset, non passurus socium, quando in spem venerat potestatis ad se unum deferendæ, repetito argumento illius, quod modo affirmavimus, in regno Daniae non esse simul sociatam potentiam concordiamque. Igitur tumultu orto in exilium actus, venit ad Ludovicum Pium, qui eum honorifice acceptum, beneficio trans Albim auxit, atque ad sacra Christi adductum institutumque, cum coniuge et magno Danorum numero mysteriis initiandum curavit, quod singulare et inter omnia fortunæ munera maximum habuit Haraldus, primumque id et felicissimum initium fuit, regum Daniae ad verum Dei cultum condecoratorum.

e. Saxo, et scriptores Danici inter Godefredum et Hemmingum interferunt Olaum, Godofredi filium: nos secuti scriptores Francos, Hemmingum Godofredo successisse scripsimus, quod partim auctoritatibus munire, partim iudicio factorum colligere possumus. In annalibus Pitboeanis ad A. 810. opinio nostra confirmatur his verbis. Godofrido Danorum rege mortuo, Hyemmingus filius fratris eius in regnum successit. Eadem verba retinet Adelmus ad A. 810. et repetit scriptor vitae Carol. M. p. 277. Nec secius scribunt Kršpergensis, atque ex eo, ut alias solet, Abbas Stadenfis A. 810. Martinus Crusius lib. 1. part. 2. annal. Sjev. filium Godofridi nominat, forte imitatus Sigebertum ad A. 809. qui ex monumentis Carolingicis iudicandus erat. Crantzius eo multo cautior, in medio relinquit: Hemmingus, inquit, hunc regno excipit, filius, an exterus, non memoratur: Dan. lib. 4. c. 4. Credo ferme sui oblitum esse Crantziium, ut qui nescire non debuerit, Hemmingum non exterum, sed indigenam, nec Godofredi filium, sed patruelem fuisse. Quod significatione eventorum porro licet declarem. Nam Godofredi nepos instituit repetere regnum, velut iniuste ablatum, A. Pitb. ad A. 812. Nec alia filiorum mens fuit, quum regno Haraldum privarunt: Abb. Stad. ad A. 826. conf. A. Pitb. ad A. 815. et 825.

f. A. Fr. Pitboeani ad A. 812. Adelmus monachus ad A. eundem. Abb. Stad. ad A. 817. Ex quo colligas partim Primorum in regno Daniae praerogativam, partim potentiam, partim proprietatem regni, quod, ut tempora tunc moresque erant, electione constabat, vel solo indicio successionis Emmingi ex eo titulo, quamquam et multa alioqui ratio generis esse, et procerum ab stirpe regia editorum iudicium eo plurimum valeret, ut documento est Anulo, aliis Amilo, qui auctoritate et suffragio suo inprimis Haroldum et Reginfridum provexit in regiam sedem. Cuiusmodi illustri dignitate aucti multum erant supra ordinem equestrem: non secus ac Edelingi, unde reges Germanorum creati sunt, quorumque meminit post Paulum Diaconum H. Langob. l. 1. c. 21. Nitbardus hist. l. 4. p. 478. et Ad. Bremens. H. E. l. 1. c. 5. longe supergressi sunt Nobiles, qui hodie appellantur: olim enim hi non Edelingi, sed frilingi, liberihomines, ingenui, et sequiori tempore ministeriales, milites, militares, servi, servientes, famuli, Knaphii dicebantur, quod cum ex plurimis monumentis, tum ex variis diplomatis ostendi evincique potest. Conf. Reineccius ad poet. Sax. anon. l. 1. p. 13. Goldast. T. 1 part..

part. 1. rer. Alem. p. 133. Meibom. ad Chron. Marcan. p. 40. Nam vix satis accurate in hoc negotio versatur Ioannes Iustus Vinckelmannus in notit. vet. Westph. p. 203. qui Frilingos aequat Baronibus, quos Philippus Cluverius accenset burgariis sive plebeiis, V. Germ. antiq. l. 1. c. 15. p. 103.

g. Duos de regno contendisse memorat Sigebertus ad A. 811. quos nominant A. Fr. ad A. 812. Vit. Carol. M. p. 279. Abb. Stadens. ad A. 817. et ibidem de regibus Haraldo et Ragenfrido, qui vulgo multum commutatis literis scribuntur, ille etiam Sigeberto Hariolus ad A. 815. interdum Herialdus, aliquando Harioldus apud Adelmum et in monumentis Carolovingicis, Abb. Stadensi Danicisque scriptoribus Haraldus: hic Saxoni Grammatico Regnerus est, l. 9. ed. Francof. quo vid. Pontanus hist. l. 4. p. 96. Ne nunc addam, quod nec Ragenfridus iisdem apicibus semper exprimatur, ab Haraldo, qui publicam quietem turbaverat, ambitioso et ad auctoris damnum pertinente consilio eiectus, regnandi que consortio privatus, A. Stad. ad. d. A. cuius facti memoria cum tanta invidia fuit coniuncta, ut Godofridi filii susciperent negotium deturbandi Haraldi, et perducerent ad optatum exitum, Haraldo autem ista calamitas proficeret ad salutem aeternam, ac ad vitae constituenda subsidia, a Ludovicopio beneficium in Nordalbingica fratri eius Horico Rustria Fresonum impertiretur. Abb. Stad. ad A. 826. atque ex eo Pontanus in Haraldo et Regnero.

IV. Dum ita res in Dania turbantur, de remedio cogitat Ludovicus pius, et restitutionis Haraldi consilium inquit, *b* cumque hic ob tot structas insidias et pericula, quae domi imminabant, inceptis desisteret, contentus vivere in tuto ac procul armis, eam causam, nec vano exitu, agendam suscepit Horicus, qui Danis Ericus est, idemque Haraldi regno extorris frater, atque ob recuperatum regnum felix, et verae religionis in Daniam invectae post Deum auctor, *i* sed cuius in reliquis fidem ac voluntatem maxime suspectam habuerunt Dani, siquidem haud multo post ad pugnam egressus, fortiter ac totis viribus dimicans cecidit, nihilo meliori fortuna copiarum hostilium, quarum ductor Gudure, Princeps Normannus, *k* pari fato nec inultam mortem oppetivit, tanto quidem dispendio ac regii generis clade, ut nemo iam praeter Horicum iuniorem

ex

ex ea superstes esset. Isque ad Godefridi stirpem / initia refert sua, et avitae successionis, qualiscunque etiam fuit, ordinem hic denuo praebet, recepto legitime regno, quod iniuria praereptum fuerat, et post multas Christiani nominis vexationes, emendato ingenio, ac amplificata illius quoque dignitate egregius, qui dicitur habuisse filium pariter et successorem Lodnecanutum, *m* inter reges maximos numerandum, si patris exemplo animum ad religionem doctrinasque optimas applicavisset: quoniam hic variant interdum annales, scriptoresque Franci multum abeunt a Danis, et saepe tempora ac nomina aliter recensent.

h. A. Fr. ad A. 815. scriptor vitae Ludovici pii Pitheoan. p. 363. Comites Saxoniae atque Abotritos subsidio ei missos tradit, et simul exponit causam irritae istius expeditionis. Sigebertus ad A. 815. et 816. Abb. Stadens. ad A. 826. Saxo Grammat. l. 9. p. 158. edit. Francof. Albertus Crantzius asserit, Saxonis armis restitutum quidem, sed mox iterum a Regnero victum an fugisse: Dan. lib. 4. c. 10. et l. 5. Svec. c. 2. affirmat, usque in Iutiam ope Saxonum pervenisse. Illud vero nullo vero documento conficere potest Crantzius, Haraldum vel ad tempus auspicio Francorum, ductuque Saxonum in Daniae regnum restitutum fuisse.

i. In compendio Abb. Stadens. ad A. 846. atque ex hoc Pontanus, qui hinc probat, Moguntiae, urbe Germaniae primae, sacris initiatum l. 4. Hist. Dan. in Erico I. Refertque Stadensis, eum condidisse Slesovici templum. Saltem confitetur Saxo, Germaniam prius, quam Daniam fuisse Christianam l. 8. p. 149.

k. Varie scribitur, Gudum in A. Fr. ad A. 854. apud Saxonem Guthormus, l. 9. Hist. Dan. Alb. Cranz. Gutorinus l. 4. Daniae c. 12. Pontanus in Erico I. Gothurnum posuit: Ericus Daniae Rex Guthorum regem Norvegorum vocat, significatione laxiore, aut more institutoque sequioris temporis, quod signat Abb. Stadensis ad A. 984. Erpold. Lindenbruch appellat Gutorum: nos exemplo Stadensis extulimus Gudure, ad A. 858.

l. Ericus iunior, sive cognomento Barn, item puer, ex Christianae religionis osore eius defensor factus, ap. Stadensem d. l. Arnoldum Huitfeldium hist. Eccles. ad A. 860. Pontanus in Erico II. Erpold. Lindenbruch in eodem.

Ita

m. Ita scriptores Danici commemorant, Saxo Grammaticus l. 9. p. mib. 160. seq. et ex eo Pontanus l. 4. hist. Dan. p. 115. LODNECANVTIVS multis parvum, quibusdam hirsutum denotat. De Alberto Abbate Stadense observandum, huius narrationes plurimum differre a domesticis Danorum, quod ultro iis liquet, qui saltem l. 9. ac 10. Saxonis Grammatici, et Stadens. ad A. 861. 896. 913. 921. expendunt atque comparant. Neque hic praetermittendum, diversos esse reges Danorum internos ab externis, et saepenumero piraticae deditis, quorum uno tempore plures erant, cuiusmodi nominantur ad A. 861. Horig, Ordvrig, Godefrid, Rodulf et Ingvar, Abb. Stad. ad h. A. qui eosdem tyrannos nuncupat.

V. Itaque mei instituti est, praeterire haec, et commemorare strictim insigniores Daniae commutationes, ut, quibus ipsa accessionibus olim amplificata, et quibus contra modis deminuta sit, summatim et veluti sub uno aspectu intelligatur. Principio autem quanta Danorum laus atque auctoritas tempore Carolingorum fuerit, maxime foederibus cognitum est, atque iis rebus gestis, quibus apparuit, tot campos ac maria emensos, ut firmatis domi rebus quamplurima apud externos possiderent, et in Galliam delati ac Belgium praedas agerent, ea audacia, quae ostenderet, non magis opes, quam novas sedes ibi destinasse: hinc versi in Angliam, protulerunt ultra veteres fines imperium, et Daniam armis, Norvegiam iure hereditatis regno adiecerunt: nec intra hos fines ista habendi cupiditas fuit, sed quaestu et gloriae appetitu in dies crevit: mox occupatae Saxonum transalbinorum Slavorumque terrae, et Rugia in potestatem redacta, fiduciaque clientelari Ducibus addicta, quae longo tempore hac fide nexuque mansit: praeter has Esthonia accessit, antiquissimo Regneri omine, qui, ut Saxo testis est, in Curorum Semborumque oras profectus, capacem fortunae regiae maiestatisque animum his gentibus repraesentaverat ad venerationem usque et plausum. Tum vero priscos Romanos imitati, coloniis hinc inde missis, nomen imperiumque amplissimum effecerunt, simul et commercia, atque rem nauticam

C

di-

diligentissime curaverunt, tam pollentes nunc atque clari, ut et reddere infestum, et tutum mare possent.

n. Arbitror sane Danos oppugnatione Saxoniae transalbinæ, quam iuxta cum Frieslandia in patrimonio suo deputabant, excitatos in primis atque irritatos fuisse: V. Abb. S. ad. ad A. 768. col. 73. Tamen si diffiteri non debeo, illos multo ante fecisse piraticam, et infestasse Galliam iam tempore Franco-Merovingorum, ut ex Gregorio Turonense supra per id fecimus manifestum: auxit adeo offensam saltem expeditio Caroli M. in Saxones transalbinos, ut colligere satis licet ex annalibus Francorum ad A. 804. et A. 808. cum Abbate Stadenſe collatis. Perspicuitatis causa hic partiemur memorabiliores vicissitudines actorum, per annorum seculorumque ordinem. 1. A. 826. ius atque dominium in Nordalbingia et Frieslandia imperatoris Ludovici pii beneficio acceperunt. Abb. Stad. ad A. eund. 2. 888. Galliae partem, quae trans Sequanam erat, pacto obtinuerunt. Sigebertus ibidem. Qui tamen Dani fuerunt externi, ac patiori parte, ut censent, Norvegi: interni enim nullum in Gallia imperium tenuerunt. 3. A. 876. Northumbriam Angliamque in ditione sua habuerunt. Abb. Stadenſ. ad h. A. Lindenbruch. hist. Dan. in Erico II. Frothone VI. et Gormone II. quo rege iterum defecit Anglia. 4. A. 984. extincto Acquino Norvegorum rege, ad Daniam adiunxerunt Norvegiam: siquidem ille heredem instituerat Haroldum Daniæ regem, qui potentiam postliminio propagavit usque in Angliam, et Saxonibus transalbinis, quos enumerat Bremensis l. 2. H. c. 8. leges tulit: idem lib. eadem. c. 19. Abb. Stad. ad A. 984. 5. A. 1022. Canutus II. adeptus est possessionem trium regnorum Angliæ, Daniæ et Norvegiæ. Adam. Bremensis. l. 2. c. 54. Abb. Stad. ad A. d. et A. 1228. Lindenbruch in Canuto II. 6. A. 1164. Dansvicum a Waldemaro I. conditum, et ob antiquam Danorum coloniam valde celebratum, quod vulgus Dantiscum extulit. Pontanus hist. Dan. ad d. A. et 1210. item chorograph. Dan. descript. p. 707. Svaning. Chronol. p. 78. 7. A. 1196. Canutus VI. instructa classe Livoniam petiit, ac Esthoniæ in potestatem suam redegit. Causam expeditionis in Esthones susceptæ recensuit ad A. 1175. cuiusmodi erat piratica et superstitio pagana, quam pro dito ab antecessore exemplo evellere porro ex Esthonorum animis, atque abrogare in solidum studuit Waldemarus II. A. 1206. Pontanus ibidem. Quamquam Lindenbruch de Canuto II. affirmet, subiecisse eam sibi. Ceterum a Canuto VI. plerique repetunt titulum regis Slavorum, quandoquidem is late dominatus est in Slavos, et Vagiros Rugosque imperio suo obnoxios habuit,

it, his etiam beneficiarium Principem imposuit Iarimarum. Vid. in eo Pontanus: mihi tamen, quod meminerim, haecenus nullae tabulae sunt antiquae iuxta et verae, quibus ille Slavorum titulum sibi addiderit, suppetunt tamen a VValdemaro II. confectae, quibus is quidem Danorum Slavorumque regem se appellavit. Nam quod alias a Canuto, quem Obotritorum regem inauguravit Lotharius II. apud Helmold. l. i. chron. Slavor. c. 49. arcessunt, atque ex eo derivatum ad Daniae reges existimant, quodque nos recensuimus de sententia aliorum in diss. de Orig. Pomeran. §. 7. sub lit. o. minime hic defensum volumus. Nam Canutus ille licet iure regnum Daniae adipisci debuit, praereptum tamen illi a patruo Nicolao est, ut non rex Danorum, sed Obotritorum saltem Lotharii imp. beneficio esset. Helmold. d. l. 8. A. 1240. VValdemarus II. leges Cimbricas promulgavit. V. Ioannes Ianus Svaning. in chron. Dan. ad hunc A. Io. Is. Pontanus ad eund. qui et ibidem ex Vetfeldio, cui praeter Hugonem Grotium ipse in historia septentrionali plurimum debet, differit de legibus Scaniensibus ac Sialandicis VValdemari I. et ut saepe alibi, ita et hic praeclare quaedam ex actis regalibus ac tabulariis deducit, in primis diploma Friderici II. ad A. 1204. apud Mezius, ut subscriptio habet, exaratum, quo VValdemaro II. ius atque dominium Slaviae, sive Venedorum, (vulgo Vandalorum scribunt) est confirmatum, atque adeo hic aliena est concessio Lotharii II. Canuto regi Obotritorum facta: Canutus enim, de quo diploma memorat, huius nominis VI. est et VValdemari II. regis frater, ac in regno Daniae antecessor, qui nondum Slavorum regis titulum, ut colligo, sumpsit, si maxime ius in Slavia quaesitum habuit: nec enim in Slavia rex nuncupatur, sed quicquid in Slavia acquisiverat, in diplomate exprimitur, nullo Slaviae regis adiecto titulo, et quo, haud dubie reverentia imperatoris, abstinuit Canutus VI. Verba diplomatis, quae forte ignaris afferre dubitationem possent, haec sunt: Et quicquid in Slavia rex Canutus (rex, puta Danorum huius nominis VI.) comparatum paterno suo labore tenuit, regno ipsius (id est, VValdemari II.) addimus, factumque praesentis privilegii nostri autoritate, et sigillorum principalium impressione confirmamus. Propterea arbitror, ab hoc tempore primum VValdemarum II. regis Slavorum titulum usurpasse, neque de eo amplius cum D. Conringio de fin. imp. c. 16. dubito, sed quoque nunc non praeter rem affirmo. Verum ius atque dominium Nordalbingicae iam diu ante a Friderico I. cum bulla aurea VValdemaro I. datum concessumque tradit Ericus Daniae rex de orig. gent. Dan. A. 1181. 9. 1380. coepit coniunctio trium septentrionalium regnorum Da-

niae, Norvvegiae Svediaeque: et Daniae quidem ac Norvvegiae in perpetuum, Svediae autem ad longum tempus, id est, annis 135. ut rationes conficiunt chronolog. Vid. Chron. Svaning. ad h. A. Demum de insigni Equitum Elephantini Ordinis addimus, multo recentius esse, quam ut id ad tempora belli sacri referatur; damus tamen, multis ante seculis et militiae insignia, et praemia virtutis militaris viguisse apud Danos, sed Canuti VI. aevo imagine elephantii illa ipsa distincta fuisse, nullo vero aut probo antiquo monumento conficias. Propter hanc causam tradit Io. Is. Pontanus chorograph. Dan. descript. p. 770. se instituti huius ordinis leges, et a quo conditae sint, rescire haetenus non potuisse: neque affert documenta Pontanus, quum ibidem p. 769. velut a se dissentiens refert, Philippum bonum insignis istius exemplo instituisse ordinem aurei velleris: ego sane indicia habeo, ultra reges Oldenburgico sanguine oriundos initia ordinis istius quaeri non debere: sed quis ex his nominandus autor sit, dissident ab se scriptores, et convenienti ordine alibi prosequemur, contenti hic meminisse, REGEM potentissimum CHRISTIANUM V. qui post tot seculorum interiecta intervalla revocat optimos ritus, vigoremque studiis pristinum reddit, regnumque suum tranquillum praestat et felix, condiditque novo nuper auspicio Ordinem, DANI FRATRIS cognomento celebratum, cuius ut primordia egregia fuerunt, ita faustissima incrementa et successus tanto nomine dignos optamus.

VI. Nunc tandem, ut variaverit regni huius fortuna, et res, quae raro eadem sunt, neque semper procedunt ex voto, praecipites iverint interdum: tum quomodo restitutae benigniore auspicio fuerint, ac magnitudine imperii et fide subiectorum populorum etiamnum firmentur ac adolescant, scribendum opportune esset, nisi scirem id futurum instituto longius, et iusto volumine alias explicandum. Itaque hic usu optimum iudico, et officio meo conveniens omnino, suscipere vota pro CHRISTIANO V. eo REGE, cuius et multae cum Domo Saxonica necessitudines sunt, et de laudibus fama omnium sic consentiens, ut propter aequum imperium maximus, propter tranquillam administrationem felicissimus appellari suo iure debeat, et referri in exemplum posteris, praesertim quod in hoc temporum motu, rerumque incredibili perturbatione studia pacis segetur ipse et fervet.

QK 383, 22

RES

CONR
SC

IO. TH

CV

LIP

CAS,

VELE
H,

MMEL,

N.

EM.

KODAK Color Control Patches

Kodak

LICENSED PRODUCT

3/Color Black

© The Tiffen Company, 2000

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Inches

Centimetres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8